ΕΤΟΣ Β'. ΑΡΙΘ 66.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ.

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ.
ΕΤΗΣΙΑ.

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 12.
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν » 15.

Συντάσσεται ὑπὸ Δ. Πανταζῆ καὶ ἐκδίδεται εὐθύνῃ αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦ ἰδίου ἐνεργεῖται πᾶσα δοσολψία αὐτὴν ἀφορῶσα.

Τιμὴ καταχωρήσεως ἀγγελιῶν λεπτ. 15 ὁ στίχος.

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ·

Παρὰ τοῖς Κ. Κ. Διδασκάλοις καὶ τοῖς ἐπιστάταις τῶν Ταχυδρομείων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ.

Εν δὲ τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰ τοῖς Κ. Κ. Ἑλληνικ. Προξένοις καὶ τοῖς ἰδιαιτέροις ἐπιτρόποις τοῦ ἐκδότου.

Ἐκδίδεται ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος

Οὐχ οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγινώσκοντές εἰσι σπουδαῖοι.
ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΣ.

Ἀθήνησι, τῇ 7 Φεβρουαρίου 1854.

Χορός.

Ἡ πρώτη τοῦ ὀνόματος τούτου σημασία καὶ ἡ παραγωγὴ αὐτοῦ ὑπάρχει ἀμφίβολος. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον, χορὸς ἐστὶ ταυτοσήμαντον τῷ κύκλῳ ἢ στεφάνῳ, ὅθεν ἐδήλου τὸ πρῶτον πιθανῶς συνοδίαν χορευτῶν κυκλικῶς ὀρχουμένων. Οἱ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην παραδεχόμενοι νομίζουσιν ὅτι ἡ λέξις αὕτη ἔχει συγγένειαν πρὸς τὸ χόρτος, χορωνὸς, καὶ κορωνός. Ἄλλοι ὑποθέτουσιν ὅτι ἡ λέξις ἐσήμαινε παλαίτατα ἐπίπεδον πλάτωμα, πρὸς ὄρχησιν ἐπιτήδειον, καὶ ὅτι ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ χώρα καὶ χῶρος, καὶ ἑπομένως ἔλαβε τὴν ἣν καὶ νῦν ἔχει σημασίαν ἀπὸ τῆς ὀνομασίας τῆς οὕτω ὀνομαζομένης θέσεως, διότι ἐν τοιαύτῃ ἐτελεῖτο ἡ ὄρχησις· ὅπερ ἐστὶ ἧττον τῆς πρώτης θεωρίας πιθανόν. Ἡ λέξις χορὸς σημαίνει παρ' Ὁμήρῳ χορευτῶν ὅμιλον συνήθως· εὑρίσκεται δὲ ἐν Ὀδυσσείᾳ (Θ. 260, 264. Μ. 4) σημαίνουσα καὶ τόπον πρὸς ὄρχησιν ἐπιτήδειον· παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἔτι παρὰ νεωτέροις συγγραφεῦσιν ἀπαντᾶται τὸ ἐπίθετον εὐρύχορος ἀποδιδόμενον εἰς πόλεις ἐχούσας χώρους εὐρεῖς καὶ πρὸς ὄρχησιν εὐθέτους. Ἡ ἐν Σπάρτῃ ἀγορὰ ὠνομάζετο χορὸς, (Παυσ. Γ. 11. §. 9). Ἐκ τούτων καὶ ἐκ τῆς λέξεως καλλίχορος, ἐμφαινούσης σὺν τῷ τόπῳ καὶ τὴν τοῦ χοροῦ ἰδέαν, δηλοῦται ἀναντιρρήτως ὁ μεταξὺ τῶν δύο ὅρων συνδυασμός· ζητεῖται δὲ ἂν ὁ τόπος ἔδωκε τὸ ὄνομα εἰς τὸν χορὸν, ἢ ἀπὸ τούτου ὠνομάσθη χορὸς ἡ θέσις ἐν ᾗ ἐτελεῖτο, καὶ κατ' ἐπέκτασιν πᾶς εὐρὺς καὶ ἐπίπεδος τόπος πρὸς ὄρχησιν ἐπιτήδειος, ὅπερ πιθανώτερον.

Μεταγενεστέρως διὰ τῆς λέξεως χορὸς ἐνοεῖτο ᾠδὴ, ἢ διὰ μουσικῆς ἀπαγγελία ποιήματός τινος, συνοδευομένη ἁρμοζούσῃ ὀρχήσει καὶ χειρονομίᾳ ἢ τοὐλάχιστον ἐμμέτρῳ βαδίσματι. Οἱ ὁμηρικοὶ χοροὶ εἰσὶν ἁπλοῖ ὅμιλοι χορευτῶν, κινουμένων πρὸς τὸν ῥυθμὸν ᾠδῆς ὑπὸ ἀοιδοῦ ᾀδομένης διὰ κιθάρας ἢ φόρμιγγος. (Περιγραφαὶ χορῶν τοιούτων εὕρηνται παρ' Ὁμήρῳ ἐν Ὀδυσ. Θ. 256 Ἰλ. Σ. 590. Ὕμν. εἰς Ἀπολ. Πυθ. 10. καὶ Ἡσιόδῳ, ἀσπ. Ἡρ. 272. κλ). Ὅτι δὲ ὁ χορὸς συνεκροτεῖτο πάλαι ἐξ ὅλων τῶν κατοίκων πόλεώς τινος, συνερχομένων πρὸς τοῦτο εἰς τιμὴν τοῦ πολιούχου αὐτῶν Θεοῦ, δύναται εἶναι ἀληθὲς, ἐὰν πᾶς ὁ λαὸς ὠρχῆτο, οὐχὶ δὲ ἄλλως, διότι διὰ τοῦ ὅρου χορὸς οὐδέποτε ἐδηλοῦντο καὶ οἱ ὀρχούμενοι καὶ οἱ θεώμενοι.

Ἐν μέσῳ τοῦ ἐν Ἰλιάδι (Σ. 590, κλ) περιγραφομένου χοροῦ ἦσαν δύο κυβιστητῆρες, οἵτινες διὰ τῶν κινημάτων αὐτῶν φαίνεται ἐξῆρχον τῆς μολπῆς τῶν χορευτῶν, ἐκανόνιζον δηλαδὴ διὰ τῶν χειρονομιῶν καὶ ἄλλων κινημάτων αὐτῶν τὸν ῥυθμὸν τῶν βημάτων τῶν πέριξ αὐτῶν ὀρχουμένων. Ἐὰν οἱ Δωριεῖς ἦσαν οἱ πρῶτοι εἰς τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς χοροὺς εἰσαγαγόντες, ἢ ἐὰν οἱ χοροὶ ἐνεφανίσθησαν κατὰ πρῶτον εἰς τὰς τῆς Ἀπολλωνολατρείας τελετὰς, μένει ἔτι, ἐλλείψει μαρτυριῶν, ἀμφίβολον. Οἱ πυρρίχιοι τῶν ἐν Κρήτῃ Κουρήτων, πρὸς τιμὴν τοῦ Διὸς τελούμενοι, εἰσὶ τόσον ἀρχαῖοι, ὅσον καὶ πᾶς ἄλλος χορὸς πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος γινόμενος. Ὅπως δὲ καὶ ἂν ἐγένετο ἡ ἀρχὴ τῶν χορῶν, βέβαιόν ἐστιν ὅτι εἶχον οὗτοι, καθὼς ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ποίησις, σχέσιν πρὸς τὴν λατρείαν τῶν θεῶν· καὶ ὑπὸ τὴν σχέσιν ταύτην παρὰ τοῖς Δωριεῦσι βεβαίως, συνημμένως τῇ λατρείᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔσχεν ὁ χορὸς τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀνάπτυξιν, ἂν καὶ δὲν ὑπάρχωσιν ἀποχρῶσαι ἀποδείξεις στηρίζουσαι τὸ συμπέρασμα, ὅτι ὑπὸ μόνων τῶν Δωριέων εἰσήχθη πανταχοῦ ὅπου ὑπῆρχεν ἡ Ἀπολλωνολατρεία.

Ὁ ἀτελὴς τύπος τοῦ μετὰ ταῦτα τελειοτέρου καταστάντος χοροῦ φαίνεται κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐν τῷ παιᾶνι, ἀδομένῳ ὑπὸ συνοδίας ἤτοι καθεζομένης (Ἰλ. Α. 473), ἢ ἐῤῥύθμῳ βήματι βαδιζούσης (Ἰλ. Χ. 391). Ἐν τῷ εἰς Πυθ. Ἀπόλλωνα ὁμηρικῷ ὕμνῳ παρίσταται αὐτὸς ὁ Θεὸς ὡς χορηγὸς (ἡγεμὼν τοῦ χοροῦ), μετὰ φόρμιγγος, ἀκολουθοῦντος αὐτῷ χοροῦ Κρητῶν ἐμμέτρῳ βαδίσματι, παιᾶνα (α) ᾄδοντος· τοῦτο δὲ παρίστησι τὸν παιᾶνα εἰς βαθμόν τινα μεταγενεστέρας ἀναπτύξεως, ἐνῷ παρ' Ὁμήρῳ φαίνεται ἧττον συστηματικῶς καὶ ἁπλούστερον ἐκτελούμενος. Ὁ χορὸς φαίνεται παλαίτατα συνημμένος τῇ ἐν Δήλῳ λατρείᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος (Ὕμν. Ἀπόλ, Δηλ. α. 149), καὶ τῇ ἐν Κρήτῃ (Ἡσίοδ. Τεμ. 94.), ἐν ᾗ ἔσχον τὴν ἀρχὴν οἱ μιμητικοὶ χοροὶ, ὑπορχήματα λεγόμενοι, καὶ ἄλλαι τελειοποιήσεις καὶ νεωτερισμοὶ τοῦ παιᾶνος. Εἰς τὸν Θαλῆν ἢ Θαλήτην, τὸν ἐκ Γόρτυνος τῆς Κρήτης μουσικὸν καὶ λυρικὸν ποιητὴν, ἀποδίδουσι τὰς οὐσιωδεστέρας τοῦ παιᾶνος βελτιώσεις, ἐν αἷς ἐμφαίνεται μεταγενεστεστέρως· διὰ ταῦτα καὶ θεωρεῖται ὡς ὁ εὑρετὴς καὶ τούτου καὶ τοῦ ὑπορχήματος.

(ἀκολουθεῖ.)

(α) Παιὰν, παιήων, παιών, ἦν ὕμνος ᾀδόμενος τῷ Ἀπόλλωνι κατ' ἀρχὰς, σύγχρονος τῇ λατρείᾳ τοῦ Θεοῦ τούτου θεωρούμενος. ᾖδετο ὑπὸ πολλῶν ὁμοῦ ἑνὸς αὐτῶν προεξάρχοντος· οἱ παιανίζοντες ἤτοι ἐβάδιζον ἐμπρὸς χωροῦντες, ἢ ἐκάθηντο παρὰ τράπεζαν. Ὁ Ἀχιλλεὺς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἕκτορος προσκαλεῖ τοὺς φίλους αὐτοῦ ἵνα ἐπιστρέψαντες ἐπὶ ταῖς νῆες ᾄσωσι παιᾶνα δι' ἣν ἐκτήσαντο δόξαν (Ἰλ. Χ, 391)· καὶ οἱ Ἀχαιοὶ, ἀποδόντες τὴν Χρυσηίδα τῷ πατρὶ αὐτῆς, παρίστανται ᾄδοντες παιᾶνα τῷ Ἀπόλλωνι μετὰ τὴν θυσίαν καὶ εὐωχίαν, ἵνα καταπραΰνωσι τὴν ὀργὴν αὐτοῦ. (Ἰλ. Α. 473). Ἐντεῦθεν γίνεται δῆλον ὅτι ὁ Παιὰν ᾖδετο ἤτοι πρὸς εὐχαριστίαν ἕνεκα ἀπαλλαγῆς ἐκ κινδύνου, ἢ πρὸς ἐξιλέωσιν παρωργισμένου θεοῦ. Ἦδετο ὁ Παιὰν ἔτι εἰς τὰς δημοτελεῖς ἑορτὰς τοῦ Ἀπόλλωνος ἰδίως δὲ εἰς τὰ Ὑακίνθια (εἰς τὰ Ὑακίνθια ἐπὶ τοῦ Παιᾶνα, Ξενοφ. Ἑλλ. Δ. 5· 11. Ἀγησ. Β. 17) καὶ ἀρχαιότατα εἰς τοὺς ναοὺς τῶν θεῶν. (Ὁμήρ. ὕμν. εἰς Ἀπόλ. 513. Εὐριπ. Ἰων. 125 ἐπ). Ὁ Παιὰν ἦν καὶ πολεμιστήριον ᾆσμα (Παιὰν ἐνυάλιος) καὶ πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ ταύτην ᾀδόμενον (Θουκ. Α. 50. Δ. 42. Β. 91, Ζ. 44, Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 8. 17. ἐπ). ἡ συνήθεια αὕτη ἰδία κυρίως τῆς Δωριεῦσιν ἐγένετο κοινὴ καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι. Λέγουσι δὲ ὅτι πρῶτος ἔψαλεν αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων νικήσας τὸν δράκοντα Πύθωνα. Ὁ πρὸ τῆς μάχης ᾀδόμενος παιὰν ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἐμβατήριος (Πλουτ. Λυκ. 22)· ὁ Σχολιαστὴς τοῦ Θουκυδίδου (Α. 50) λέγει « δύο παιᾶνας ᾖδον οἱ Ἕλληνες, πρὸ μὲν τοῦ πολέμου τῷ Ἄρει, μετὰ δὲ τὸν πόλεμον τῷ Ἀπόλλωνι· » ὁ πολεμιστήριος παιὰν ᾖδετο μεταγενεστέρως οὐ μόνον τῷ Ἀπόλλωνι ἀλλὰ καὶ ἄλλοις θεοῖς· ὁ Ξενοφῶν ἐν Ἑλληνικοῖς (Δ. 8. 4) λέγει ὅτι γενομένου σεισμοῦ οἱ Λακεδαιμόνιοι « ὕμνησαν τὸν περὶ τὸν Ποσειδῶ παιᾶνα » καὶ ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ἐν Ἀσίᾳ στράτευμα « ηὔξαντο καὶ ἐπαιώνισαν τῷ Διί. » (Ἀναβ. Γ. 2. 9). Προϊόντος ἔτι τοῦ χρόνου ᾖδοντο παιᾶνες καὶ εἰς τιμὴν θνητῶν. π. χ. ὁ Ἄρατος ἐπαιάνισεν εἰς τιμὴν τοῦ Μακεδόνος Ἀντιγόνου (Πλουτ. Κλεομ. 16). Παιὰν ποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀλεξίνου ἐψάλη εἰς Δελφοὺς εἰς τιμὴν τοῦ Κρατεροῦ· ὁμοίως ἐτιμήθη καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαῖος Ἀ. ὑπὸ τῶν Ῥοδίων (Ἀθήν. ΙΕ. σελ. 696), καὶ ὁ Τίτος Φλαμίνιος ὑπὸ τῶν εὐεργετηθέντων παρ' αὐτοῦ Χαλκιδέων (Πλουτ. Φλαμ. 16). Ἡ συνήθεια τοῦ ᾄδειν παιᾶνας ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ ἑστιάσεσι, κυρίως ἐν τέλει αὐτῶν. ὅτε καὶ ἔσπενδον τοῖς θεοῖς, ἦν ἀρχαιοτάτη, μνείαν αὐτῆς ποιεῖται ὁ κατὰ τὸν Ζ' π. Χ. αἰῶνα ἀκμάσας Ἀλμάν. (Στραβ. 1, 482), ἠκολούθησε δὲ τηρουμένη ἐπὶ πολὺ (Ξενοφ. συμπ. Β. 1. Πλατ. συμπ. Ζ. 8. 4), (ἴδ. καὶ Muller Ιστορ. Ἑλλ. Φιλολ. καὶ Δωριεῖς τομ. Β).

Ὀλίγα περὶ Καππαδοκίας

(Συνέχεια· ἴδ. ἀρ. 65.)

Ὁ νέος οὗτος βασιλεὺς Ἀριοβαρζάνης Ἀ ἐξεβλήθη τῆς Καππαδοκίας καὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Μιθριδάτου, ἀπεκατεστάθη δὲ αὖθις ὑπὸ τοῦ Σύλλα (π. Χ. 92). Καὶ πάλιν δὶς ἔκτοτε ἀπέβαλε τὴν βασιλείαν καὶ δί; ἐπανέλαβεν αὐτήν· τελευταῖον δὲ παρέδωκε τὸν θρόνον τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἀριοβαρζάνῃ Β' τῷ 63 π. Χ. Τούτου δὲ βασιλεύοντος ὁ Κικέρων ἦν ἀνθύπατος τῆς Κιλικίας (π. Χ. 61) καὶ ὑπεστήριζεν αὐτόν. ἄλλοι δὲ εἰσὶ γνώμης ὅτι ὁ βασιλεὺς ὃν ὑπερασπίζεν ὁ Κικέρων ἦν ὁ τρίτος Ἀριοβαρζάνης· καὶ ἂν τοῦτο ἀληθεύῃ ὁ Ἀριοβαρζάνης Β. ἀπέθανε πρὸ τοῦ 51. π. Χ. Ὁ τοῦ Κικέρωνος φίλος Ἀριοβαρζάνης ὤφειλε μεγάλας χρημάτων ποσότητας τῷ Κ. Πομπήῳ τῷ μεγάλῳ καὶ τῷ Μ. Ι. Βρούτῳ ἀπαιτούντων δὲ τούτων παρὰ τοῦ πενεστάτου βασιλέως τὸ ὅρλημα, ὑπεχρεώθη ὁ Ἀνθύπατος νὰ παρινοχλῇ αὐτὸν ἄκων, χάριν τῶν ἁπλήστων δανειστῶν. Ὁ Ἀριοβαρζάνης, καίτοι στερούμενος καὶ φόρων τακτικῶν καὶ ἰδίου θησαυροῦ, στενοχωρηθεὶς ἔδωκε διὰ μὲν τὸν Βροῦτον ἑκατὸν περίπου τάλαντα, διὰ δὲ τὸν Πομπήϊον συγγραφὴν (ὁμόλογον) 200 ταλάντων ἐξαμήνου προθεσμίας. (ad Att. vi I. 3). Ὁ Ἀριοβαρζάνης οὗτος ἠνώθη μετὰ τοῦ Πομπήου κατὰ τοῦ Καίσαρος, ἀλλ' ὁ Καῖσαρ οὐ μόνον συνεχώρησεν αὐτῷ τοῦτο, ἀλλὰ προσέθηκεν εἰς τὸ κράτος αὐτοῦ καὶ μέρος τῆς Ἀρμενίας (Δίων. Κάσ. ΜΑ). Ὅτε ὁ Δ. Κάσσιος ἦν ἐν Ἀσίᾳ (π. Χ. 42) στρατολογῶν διὰ τὸν κατὰ Ἀντωνίου καὶ Ὀκταβίου πόλεμον, ἀπέστειλεν ἱππεῖς τινας καὶ ἀπέκτειναν τὸν Ἀριοβαρζάνην ἐπὶ αἰτίᾳ ὅτι συνώμοττε δήθεν κατὰ τοῦ Κασσίου. Οἱ φονεῖς ἐγύμνωσαν τὸν θανόντα βασιλέα καὶ ἀφεῖλον αὐτοῦ καὶ χρήματα καὶ πᾶν ὅ,τι τιμαλφὲς κινητὸν ἦν αὐτῷ. Τοῦτον διεδέξατο Ἀριαράθης ὁ Ζ', ὃν καθελὼν τοῦ θρόνου ὁ Μ. Ἀντώνιος, ὅτε μετὰ τὴν ἐν Φιλίπποις μάχην διήρχετο τὴν Ἀσίαν, κατέστησε βασιλέα τῆς Καππαδοκίας τὸν Ἀρχέλαον· τοῦτον ὀνομάζει ὁ Ἀππιανὸς Σισσίνην, καὶ φαίνεται ὅτι ἤτοι ἐπωνυμίζετο Σισσίνης ὁ Ἀρχέλαος, ἢ σφάλλει ὁ Ἀππιανὸς (ε. 7). Πάντες δὲ οἱ τῆς Καππαδοκίας βασιλεῖς μέχρι τοῦ Ἀρχελάου ἔχουσι Περσικὰ ὀνόματα, ἀπὸ Περσῶν ἴσως καταγόμενοι (περὶ τούτων ἴδ. Clinton Fasti Hellen· καὶ Smith's dict. of Biography. Τομ. Α. σελ. 284–285).

Ὁ Ἀρχέλαος ἔλαβε παρὰ τοῦ Αὐγούστου (π. Χ. 20) μέρη τινὰ ἐκ τῆς παράλου Κιλικίας καὶ τὴν Μικρὰν Ἀρμενίαν (Δίων. Κάσ. Θ). Τῷ 15 π. Χ. μεταπεμψάμενος εἰς Ῥώμην ὁ Τιβέριος τὸν Ἀρχέλαον ἐκράτησεν αὐτὸν ἐκεῖ· ἀπέθανε δὲ πιθανῶς τῷ 17 μ. Χ. ἔτει καὶ τὸ βασίλειον αὐτοῦ ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία. (Tac. Annal. xii. 49. Δίων. Κάσσ. ΝΖ. 17. Στραβ. 534). διοικουμένη ὑπὸ ἐπιτρόπου τοῦ Καίσαρος. Ἡ Καππαδοκία, θεωρουμένη ἐν τῇ μεγίστῃ αὐτῆς ἐκτάσει, ἐστί, κατὰ Στράβωνα (ἐνθ. ἀνωτ), ὡς ἰσθμὸς μεγάλης χερσονήσου σφιγγόμενος θαλάσσαις δυσί, τῇ τε τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου πρὸς νότον μέχρι τῆς τραχείας Κιλικίας, καὶ τῇ τοῦ Εὐξείνου πρὸς βορρᾶν μεταξὺ Σινώπης τε καὶ τῆς παραλίας τῶν Τιβαρηνῶν τῶν πρὸς τὸν Θερμῶδοντα. Ἅπασα δὲ ἡ προσεσπέριος τοῖς Καππάδοξι χώρα ἡ ἐντὸς τοῦ Ἰσθμοῦ ὠνομάζετο Χερσόνησος· καθ' Ἡρόδοτον, ἐντὸς Ἅλυος (χώρα) τουτέστι πρὸς δυσμὰς αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ Στράβωνος· τὸ δυσμικὸν τοῦτο μέρος τῆς Ἀσίας ἐκαλεῖτο ἐν γένει ἐντὸς Ταύρου Ἀσία, ἐν ᾗ περιελαμβάνετο καὶ αὐτὴ ἡ Λυκία. Τὸν ἰσθμὸν δὲ τοῦτον ὀνομάζει ὁ Ἡρόδοτος αὐχένα, ἀλλὰ αἱ διαστάσεις αὐτοῦ δὲν θεωροῦνται ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀκριβεῖς ὅπως ἐκτίθενται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου, λέγοντος τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ πέντε ἡμερῶν εὐζώνῳ ἀνδρὶ (Δ. 72)· λέγει δὲ ὁ αὐτὸς Ἡρόδοτος ὅτι ἡ ἡμερησία ὁδὸς ἦν 200 στάδια (Δ. 101), καὶ ἀλλαχοῦ 150 (ε. 53). Τὸ κατὰ πλάτος μέγεθος τῆς Καππαδοκίας ἀπὸ τοῦ Πόντου (τῆς ἐπαρχίας) μέχρι τοῦ Ταύρου, τοῦ μεσημβρινοῦ αὐτῆς ὁρίου, ἐπὶ, κατὰ Στράβωνα ὅσον γίλιοι καὶ ὀκτακόσιοι στάδιοι· τὸ μῆκος δὲ ἀπὸ τῆς Λυκαονίας καὶ Φρυγίας, δυτικῶν αὐτῆς ὁρίων, μέχρις Εὐφράτου πρὸς ἕω καὶ Ἀρμενίας περὶ τρισχιλίους, πλὴν καὶ αἱ ἀποστάσεις αὗται φαίνονται ὑπερβολικαί. Ὅρια δ' εἰσί, κατὰ τὸν αὐτὸν Στράβωνα, τοῦ Πόντου καὶ τῆς Καππαδοκίας ὁρεινή τις χώρα παραλλήλως τῷ Ταύρῳ, τὴν ἀρχὴν ἔχουσα ἀπὸ τῆς ἑσπερίας ἄκρας; τῆς Χαμαννηνῆς, ἐφ ἧς ἵδρυτο φρούριον ἀπότομον Δασμένδα, μέχρι τῶν ἑωθινῶν τῆς Λαουιναγνῆς. Ἡ Χαμαννηνὴ δὲ καὶ ἡ Λαουινιασνὴ ἦσαν μοῖραι (Στρατηγίαι) τῆς Καππαδοκίας. Ἐν τοῖς ἐκτεθεῖσιν ὁρίοις δὲν περιλαμβάνεται ἡ προσληφθεῖσα τῇ Καππαδοκίᾳ τραχεῖα Κιλικία· ὁ Στράβων περιγράφει ταύτην μετὰ τῆς Κιλικίας,

Ἡ Καππαδοκία διῃρεῖτο εἰς δέκα στρατηγίας, Μελιτηνήν, Κατανοίαν, Κιλικίαν, Τυανῖτιν, Γαρσαυρῖτιν, Λαουιναγνήν, Σαργαρουσηνήν, Σαραουνηνήν, Χαμαννηνὴν καὶ Μοριμηνήν· ὧν αἱ πέντε πρῶται «ἐξητάζοντο πρὸς τὸ Ταῦρω» (Στράβ. 531). Εἰς τὰς δέκα ταύτας στρατηγίας τῆς Καππαδοκίας προσετέθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἑνδεκάτη ἐκ τῆς Κιλικίας, ἡ περὶ Καστάβαλα καὶ Κύβιστα μέχρι τῆς ἐν Λυκαονίᾳ Δέρβης χώρα.

Ἐκ τῶν ἄνω δέκα στρατηγιῶν ἡ μὲν Μελιτηνὴ, κειμένη παρὰ τῇ ἑσπερίᾳ τοῦ Εὐφράτου ὄχθῃ, ἣν κατάφυτος ἡμέροις δένδροις, μόνη τῆς ἄλλης Καππαδοκίας· ἐχώριζε δὲ αὐτὴν ὁ ποταμὸς τῆς πρὸς ἕω αὐτοῦ κειμένης Σωφηνῆς. Νοτιοδυτικῶς τῆς Μελιτηνῆς ἦν τὸ πλατὺ καὶ κοῖλον πεδίον τῆς Κατανοίας, κειμένης μεταξὺ τοῦ Ἀμανοῦ πρὸς νότον καὶ τοῦ Ἀντιταύρου πρὸς βορρᾶν. Ὅμορος τῇ Κατανοίᾳ ἦν ἡ Κιλικία, ἧς ἡ πόλις Μάζακα, Καισάρεια ἔπειτα ὀνομασθεῖσα, ἦν ἡ μητρόπολις τοῦ ἔθνους τῶν Καππαδόκων, ἐν αὐτῇ ἦν ἔτι καὶ τὸ ὄρος Ἀργαῖος, τὸ ὕψιστον τῶν ἐν Καππαδοκίᾳ, ἀνέκλειπτον χιόνι τὴν ἀκρώρειαν ἔχον. Ἡ Τυανῖτις, ἐκ τῶν Τυάνων ὀνομασθεῖσα, ἔκειτο νοτιοδυτικῶς τῆς Κιλικίας. Τὰ δὲ Τύανα ἦσαν κατὰ τὰς ἀρκτικὰς ὑπωρείας τοῦ Ταύρου πλησίον τῶν λεγομένων Κιλικίων Πυλῶν. Ἡ Κιλικία καὶ ἡ Τυανῖτις ἦσαν, κατὰ Στράβωνα, αἱ μόναι στρατηγίαι τῆς Καππαδοκίας· ἔχουσαι πόλεις. Ἡ Γαρσαυρῖτις ἔκειτο πρὸς δυσμὰς ὁμορεῦσα τῇ Φρυγίᾳ. Αἱ ἄλλαι πέντε στρατηγίαι κατελάμβανον, τὴν πρὸς τὸ Πόντῳ, ἤτοι τὴν προσάρκτιον τῆς Καππαδοκίας χώραν.

(ἀκολουθεῖ)

Μιχαὴλ Ἄγγελος.

Μιχαὴλ-Ἄγγελος, ὁ Βουοναρόττης ἐπικαλούμενος, ἐκ τῆς ἀρχαίας τῶν κομητῶν τῆς Κανόσσης οἰκογενείας, ἐγεννήθη τὸ 1474 ἐν Καπρέᾳ καὶ ἀπέθανεν ἐν Ῥώμῃ τὸ 1564. Τὸ ἐκπληκτικὸν πνεῦμά του ἀπεκαλύφθη ἐν ἔργοις ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ποιήσεως συγχρόνως. Δομένικος ὁ Γριλλανδάϊος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος αὐτοῦ διδάσκαλος εἰς τὴν ἰχνογραφίαν καὶ ζωγραφικήν. Μετὰ δύο δ' ἔτη εἰσῆλθεν εἰς τὸ *Σχολεῖον τῶν Τεχνῶν*, ἀρτίως ἤδη τότε συνεσταμένον ὑπὸ Λαυρεντίου τοῦ Μεδίκου, καὶ ὠφελήθη τοσοῦτον ἐκ τῶν μαθημάτων τοῦ γλύπτου Βερτόλδου, ὥστε ἐκκεδεκαετὴς ἐνεχάραξεν ἐπὶ μαρμάρου κεφαλὴν Σατύρου, πάντας τοὺς τῆς ἐπιστήμης εἰδήμονας ἐκπλήξας. Καὶ ὡς ζωγράφος δ' οὐχ ἧττον ἄξιος λόγου ἐγένετο· ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ συνεργασθῇ μετὰ τοῦ μεγάλου Λεονάρδου τοῦ Βινσίου, εἰς τὴν γραφὴν εἰκόνων πρὸς ὡραϊσμὸν τῆς αἰθούσης τοῦ Συμβουλίου ἐν Φλωρεντίᾳ. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην κατεσκεύασε τὸ περιδόητον ἐκεῖνο σχεδίασμα, οὗτινος δυστυχῶς τεμάχιά τινα μόνον σώζονται, σκηνὴν τοῦ τῆς Πίσης πολέμου παριστῶντα, ἐν τῶν μᾶλλον ἐκτιμωμένων δημιουργημάτων τοῦ Μιχαὴλ-Ἀγγέλου. Ἐν τούτοις προσεκλήθη εἰς Ῥώμην ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἰουλίου τοῦ Β'., ὅστις ἐπιφόρτισεν αὐτὸν τὴν κατασκευὴν μαυσωλείου δι' ἑαυτόν. Ἡ ἐργασία αὕτη δὶς διεκόπη, κατ' ἀρχὰς μὲν ἕνεκα περιστάσεων, ὑφ' ὧν προσεβλήθη ἡ φιλοτιμία τοῦ τεχνίτου, δεύτερον δὲ ὑπὸ τῶν ἀντιζήλων αὐτοῦ Βραμάντου καὶ Ἰουλιανοῦ τῶν Σαγγάλλων. Οὗτοι κατέπεισαν τὸν Πάπαν νὰ ἐπιφορτίσῃ τὸν Μιχαὴλ-Ἄγγελον νὰ ζωγραφίσῃ τοιχογραφίας ἐπὶ τῶν θόλων τῆς ἐκκλησίας Σιξτίνης, ἐλπίζοντες οὕτω νὰ ταπεινώσωσιν αὐτὸν δι' ἐργασίας, εἰς ἣν δὲν ἦτον εἰδότες ἐξησκημένος, καὶ χαλαρώσωσιν οὕτω τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν τοῦ ἡγεμόνος. Ὁ Μιχαὴλ-Ἄγγελος, εἰς μάτην κατ' ἀρχὰς ἀντιστάς, ὑπήκουσε τέλος, καὶ ἐξετέλεσεν ἐντὸς ἑξάμηνον ἔργον πάντων τῶν ἀληθῶς ἐμπειροπραγμόνων κινῆσαν τὸν θαυμασμόν, καί τοι πάνυ ὀλίγος χρόνος εἶχε δοθῆ τῷ τεχνίτῃ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ, ἐν ᾧ τὸ μέγεθος τοῦ πρωτοτύπου τούτου πνεύματος δείκνυται καθ' ἅπασαν τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, μᾶλλον ἢ ἐν πάσῃ ἄλλῃ ἐργασίᾳ αὐτοῦ.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Μιχαὴλ-Ἄγγελος παρεσκευάζετο νὰ ἐπαναρχίσῃ τὴν ἐπὶ τοῦ μαυσωλείου ἐργασίαν του, ὁ Πάπας Ἰούλιος ἀπέθανε, καὶ ἐκ διαταγῆς τοῦ διαδόχου αὐτοῦ Πάπα Λέοντος, ὀλίγον ὕστερον θανόντος καὶ αὐτοῦ, μετέβη εἰς Φλωρεντίαν, ὅπως ἐπιχειρίσῃ τὴν κατασκευὴν τῶν ἐνωπίων τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου.

Ἐπὶ Ἀδριανοῦ τοῦ ΣΤ'. κατεσκεύασε τὰ περίφημα ἀγάλματα τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὸν τάφον τοῦ Πάπα Ἰουλίου, ἐξ ὧν ὅμως τὸ τελευταῖον ἐτέθη ἀργότερα ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Ῥώμῃ. Κλήμης ὁ Ζ'. ἐπανεκάλεσε τὸν Μιχαὴλ-Ἄγγελον εἰς Ῥώμην καὶ ἐπεφόρτισεν αὐτὸν τὴν ἀποτελείωσιν τοῦ σκευοφυλακίου καὶ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἁγίου Λαυρεντίου ἐν Φλωρεντίᾳ. Μετὰ τὰ ἐπισυμβάντα τρομερὰ γεγονότα, ἐπεφορτίσθη ὡσαύτως νὰ προσθέσῃ εἰς τὰς εἰκόνας, ἃς εἶχε κατασκευάσει ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Σιξτίνης, τὴν τῆς *τελευταίας κρίσεως* εἰκόνα. Ἐξηκοντούτης ἤδη ἐπεχείρισε τὴν ἐργασίαν ταύτην, δυναμένην ἴσως νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ὑπόληψίν του. Διὰ μεγάλης ὅμως βαθυνοίας ἐκ φύσεως πεπροικισμένος, ἐνεπνεύσθη ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν περιφήμων ἐκείνων τοῦ Δάντου περιγραφῶν, διὰ τῆς ἀδικόπου δὲ τῆς ἀνατομίας σπουδῆς ἔλαβε βαθυτάτην γνῶσιν καὶ τῆς συμμετρότητος τῶν μυῶν κινήσεως· ἐζήτησε ν' ἀνοίξῃ ὁδὸν νέαν διὰ τῆς ἐργασίας του, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ ὑπερβῇ πάντας τοὺς προγενεστέρους του, ἐν οἷς ἐν πρώτοις ὑπάρχει ὁ Λουκᾶς Signoretti, διὰ τὴν δύναμιν τῶν περιγραφῶν, τὴν τόλμαν τῶν κινήσεων καὶ τὸ φρόνημα τῆς ἐκφράσεως· ἐτελείωσε τὸ 1541 πίνακά τινα, οὗ τινος ἡ σύνθεσις εἶναι ὅλως διόλου ἐλλειπής, ἄνευ ἀξίας εἰ, τὸ σύνολον, ἄνευ μεγαλοπρεπείας εἰς τὰ καθέκαστα, ἀλλὰ πανταχοῦ μεγίστην τῆς τέχνης πεῖραν πανταχοῦ παριστῶντα, καὶ καθιστάμενον οὕτω μᾶλλον τῇ σπουδῇ τῶν τεχνιτῶν ὠφέλιμον ἢ τῇ δικθέσει καὶ τῷ αἰσθήματι τῶν ζηλωτῶν εὐάρεστον. Παρέστησε μετὰ σπανίου προτερήματος ἐν τῷ πίνακι τούτῳ τὰς διαφόρους τοῦ σώματος θέσεις, τὰς διαφόρους τῆς ψυχῆς ἀντιλήψεις καὶ τὰ, τοῦ πάθους παραφορᾶς, ὅπερ κα θιστᾷ τὸ ἔργον τοῦτο ἀνεξάντλητον σπουδῆς καὶ μελέτης θησαυρόν· Οἱ δύο τελευταῖοι τοῦ Μιχαὴλ-Ἀγγέλου πίνακες εἰσὶν οἱ καλούμενοι. *Πτῶσις τοῦ ἁγίου Παύλου* καὶ *Σταύρωσις τοῦ ἁγίου Πέτρου*, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Παύλου. Ἐν τῇ γλυπτικῇ δὲ κατεσκεύασε τὴν *ἀποκαθήλωσιν*, τέσσαρα πρόσωπα ἐν ἑνὸς ἀκατεργάστου τεμαχίου μαρμάρου. Λέγουσι περὶ τοῦ *Ἔρωτος* (Cupidon) αὐτοῦ, ὅτι εἶναι ἐντελὴς μίμησις ἑτέρου τινὸς Ἔρωτος, ὃν πρότερον εἶχε κατασκευάσει καὶ θάψει ἐν τῇ γῇ, συντρίψας πρὶν τὸν ἕνα βραχίονα, ἵνα μετὰ ταῦτα εἴπῃ ὅτι εἶναι τεμάχιον ἀρχαιότητος· ὁ τέκεις δ' οὗτος Ἔρως εἶναι φυσικοῦ μεγέθους. Τὸ δὲ τοῦ Βάκχου ἄγαλμα αὐτοῦ παραβάλλεται ὑπὸ τοῦ Ῥαφαήλου πρὸς τὰ τοῦ Φειδίου καὶ Πραξιτέλους ἀριστουργήματα.

Ὁ Μιχαὴλ-Ἄγγελος ἐπεχείρισε προσέτι κατὰ τὸ 1546 ν' ἀποτελειώσῃ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Πέτρου. Διώρθωσε τὸ σχέδιον αὐτῆς, ἐξέλεξε τὸ σχῆμα σταυροῦ Ἑλληνικοῦ, ἐπλάτυνε τὰς χοροστασίας καὶ τὰς κάτω πέργας (Bas-côtés). ἐστήριξε τὸν θόλον ἐπὶ στερεοῦ τοίχου καὶ κατεσκεύασε μίαν τῶν προσόψεων κατὰ τὸ σχῆμα τῶν περιστύλων τοῦ Πανθέου. Δὲν ἐπέζησεν ὅμως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου του, εἰς ὃ ἐπήνεγκον μεταλλαγάς τινας μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

Ἐκτὸς τούτου ἐπεχείρησε καὶ διόρθους ἄλλας ἐργασίας, οἷον τοῦ Καπιτωλίου, τῶν Φαρνεσίων ἀνακτόρων, καὶ ἄλλας. Τὰ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μνήματά του διακρίνονται ὡσαύτως· διὰ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς τόλμης, ἀλλὰ δείκνυται ἡ πλουσία καὶ ἀκαόριστος φαντασία αὐτοῦ εἰ; τὰ καθέκαστα καὶ τὰ κοσμήματα, ἐνίοτε πολὺ ἐπιβαρυμένα, ἅτινα ἐπρότιμα τῶν ἁπλῶν.

Αἱ ποιήσεις του, ἃς ἐθεώρει ὡς διασκέδασιν καὶ ὡς παίγνιον τῆς φαντασίας του, παρέχουσιν ἀναμφίλεκτα τεκμήρια μεγάλου πνεύματος· ἐδημοσιεύθησαν καὶ ὅμως καὶ ἰδιαιτέρως. Τὰ δὲ εἰς τὸ πεζὸν συγγράμματα αὐτοῦ, *ἀναγνώσεις, διατριβαί*, κ.λ. εὑρίσκονται ἐν τῇ συλλογῇ «*Πεζὸς Φλωρεντῖνος λόγος*.» (Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ. Α. Σ. Β.)

(ἴδε συνέχειαν ἀριθ. 62.)

Περὶ κυρίων ἀξιωμάτων τῶν Δρυϊδῶν.

Ἐκδίδοντες τὰ κύρια τῶν Δρυϊδῶν ἀξιώματα, ὅπως παρελάβομεν αὐτά, ὀφείλομεν παρατηρῆσαι πρὸς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν ὅτι διὰ μόνης τῆς παραδόσεως διεσώθησαν· ἐπειδὴ οὐδέποτε οἱ Δρυΐδαι ἔγραφον αὐτά. Καθ' ἃ ὅμως ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος πληροφορούμεθα περὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν, γίνεται πιθανὸν ὅτι αὐτὰ συνεθήσαν.

α'. Οἱ ὅσιοι ἱερεῖς ὀφείλουσι διδάσκειν ἐντὸς τῶν ἄλσεων.

β'. Ὁ ἑξὸς συλλέγεται λιαν εὐσεβάστως, πάντοτε, εἰ δυνατὸν, τὴν ἕκτην τῆς σελήνης· καὶ τέμνεται χρυσῷ δρεπάνῳ.

γ'. Πᾶν γεννώμενον, ἐξ οὐρανοῦ κατάρχεται.

δ'. Οὐ πρέπον ἐστὶν ἵνα ἐμπιστεύηται τὸ μυστήριον τῶν ἐπιστημῶν τῇ γραφῇ· ἀλλὰ μόνῃ τῇ μνήμῃ.

ἐ. Ἡ τῶν παίδων ἀγωγὴ λίαν ἐπιμελητέα ἐστί.

ς'. Ἀνάγκη ἐστὶν ἵνα οἱ ἀπειθεῖς ἀφορίζωνται ἀπὸ τῶν θυσιῶν.

ζ'. Αἱ ψυχαὶ εἰσὶν ἀθάνατοι.

η'. Αἱ ψυχαὶ τῶν ἀπολυνησκόντων μετέρχονται εἰς ἄλλα σώματα.

θ'. Εἰ ὁ κόσμος ἀπολεῖται, τοῦτο γενήσεται δι' ὕδατος ἢ πυρός.

ι'. Ἐν παραδόξοις καιροῖς ἡ ἀνθρωποθυσία ἐστὶν ἀναγκαία· διότι δύναταί τις μαντεῦσαι τὸ μέλλον ἔκ τε τῆς πτώσεως τοῦ σώματος, τῆς ῥεύσεως τοῦ αἵματος, ἢ τοῦ σχήματος τοῦ τραύματος.

ιά. Οἱ αἰχμάλωτοι θυσιάζονται ἐπὶ βωμῶν· ἢ κλεισθέντες ζῶντες ἐν κολοσσοῖς οἵσου ὁλοκαυτοῦνται εἰς δόξαν τῶν θεῶν.

ιβ'. Ἡ μετὰ (α) τῶν ξένων κοινωνία οὐκ ἔστι συγχωρητέα.

ιγ'. Ὁ ἐρχόμενος ἔσχατος εἰς τὰς ἀρχαιρεσίας θανάτῳ τιμωρεῖται.

ιδ'. Οἱ παῖδες ὀφείλουσι διδάσκεσθαι ἄχρι τοῦ τέσσαρες καὶ δεκατεῖς γενέσθαι, ἀπόντων τῶν γονέων.

ιέ. Τὸ ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ δανεισθὲν ἀργύριον, ἀποδοθήσεται τῷ δανειστῇ ἐν τῇ μελλούσῃ.

ιϛ'. Ὑπάρχει ἄλλος βίος, ἐν ᾧ, οἱ γινόμενοι αὐτόχειρες ἵνα παρακολουθήσωσι τοῖς φίλοις, συμβιώσονται αὐτοῖς.

ιζ'. Πᾶσα ἐπιστολὴ δοθεῖσα τῷ ἐπιθανεῖ, ἢ τῇ πυρᾷ ἐμβληθεῖσα, πιστῶς εἰς τὸν ἄλλον βίον ἀποδίδοται.

ιή. Πᾶς ἀπειθὴς ἔστω διωκτέος καὶ ἀναπολόγητος, καὶ πάσης ὑπηρεσίας ἀπόβλητος.

ιθ'. Πᾶς οἰκοδεσπότης ἐστὶ βασιλεὺς τῆς ἑαυτοῦ οἰκίας, καὶ ἡ ζωὴ τῶν τε γυναικῶν καὶ τέκνων καὶ δούλων ἐπ' αὐτῷ ἐστί.

Τοιαῦτα εἰσὶ τὰ συλλεχθέντα κύρια τῶν Δρυϊδῶν ἀξιώματα, ὧν ἡ ἀνάγνωσις ἀρκεῖ ἵνα πληροφορήσῃ ἕκαστον, πόσον οἱ ἀρχιερεῖς αὐτῶν εὐχερῶς ἠδύναντο ἄρχειν τῆς γνώμης, καὶ ὑποτάσσειν ὅλα τὰ πνεύματα, κατέχοντες τὴν προπαιδείαν τῆς νεολαίας, πλήττοντες δὶ ἀναθέματος τὸν τολμῶντα ἀπειθῆσαι αὐτοῖς.

(Μετάφρ. ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Σ. Μ. Σ.)

(α) Ἐκτὸς τῆς κατ' ἀποκοπὴν προθέσεως; μὲ, κοινῶς συνειθίζεται ἐν Κύπρῳ τῇ ἐμῇ πατρίδι καὶ ἡ μετὰ, προφερομένη μειτὰ, καὶ γενικῇ συντασσομένη. Ὅταν ἡ μήτηρ π. χ. ἐρωτῶσα τὸν ἀνήλικον υἱόν αὐτῆς, ἐξελθόντα τῆς οἰκίας λαθραίως, λέγῃ. « Ποῦ ἐπῆες (ὑπῆγες) μοναχός σου; Οὗτος ἀποκρίνεται· ἤμουν, ἢ ἐπῆα μειτὰ τοῦ σετοκόπου (marmiton), ἢ μειτὰ τοῦ μισθαργοῦ (ὑπηρέτου) ἢ τῆς ταϊᾶς (τηθίας, βυζάστρας). Λέγεται ὅμως; καὶ μὲ τὸν μισθαργὸν, μὲ τὴν ταϊᾶν κ. τ. λ. — Ὅταν τὸ νήπιον περιτρέχῃ μόνον, λέγει ἡ κυρία εἰς τὴν μισθάργισσαν (ὑπηρέτριαν) » πάκινε μειτὰ τοῦ μωροῦ, ἢ μὲ τὸ μωρὸν (νήπιον).

Αἱ φράσεις μαζή μου, μαζή του, μαζή του, μαζὴ της ἐν Κύπρῳ δὲν λέγονται· διότι ἀντ' αὐτῶν πάντοτε εἰσὶν ἐν χρήσει αἱ μειτά μου, μειτά σου, μειτά του, μειτά της· οἷον, ἔλα μειτά μου, ἔρκομαι μειτά σου, πάω (ὑπάγω) μειτά του, ἢ μειτά της. Πλείστας λέξεις, ἰδίως ἐν Κύπρῳ λεγομένας, πρὸ χρόνων συνέλεξα καὶ ἔτι συλλέγω, ἃς ἐν καιρῷ δέοντι, θεοῦ θέλοντος, ἐκδώσω ἐν ἰδίῳ πονήματι. Πρὸς πολλοὺς τῶν συμφοιτησάντων μοι εἰς τοῦτο τὸ ἀνεγερθὲν θεοτερπὲς τέμενος τῶν ἀγλαοθρόνων Μουσῶν, τὸ Πανεπιστήμιον Ὀξωνος, ἐγνωστοποίησα ταύτην τὴν ἐνασχόλησίν μου, τολμήσας συγχρόνως προτρέψαι αὐτούς· ἵνα ἕκαστος ὡσαύτως ἐνασχοληθῇ εἰς συλλογὴν καὶ ἔκδοσιν τοιούτων λέξεων· αἵτινες τυχὸν εἰσὶν ἐν χρήσει μόνον ἐν ταῖς ἑαυτῶν χώραις, ἢ λέγονται μετὰ σημασίας ἢ σχηματισμοῦ διαφόρου τῆς κοινῆς χρήσεως αὐτῶν. Πᾶς λόγιος εὐκρινέστερον ἐννοῶν τὰς ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ χρωμένας τοιαύτας λέξεις, δύναται ὡς φρονῶ, ἑρμηνεῦσαι ἐπιτυχέστερον τὰς σημασίας αὐτῶν, μὴ περιπίπτων συχνάκις εἰς ἄλλα ἀντ' ἄλλων. Τὴν ἐκ τοῦ τοιούτου ἔργου γενηθησομένην ὠφέλειαν εἰς τὸ γένος ἡμῶν, λίαν σοφῶς παρετήρησεν ὁ ἀείδιμος Κοραῆς, ὅστις, ὑπ' ἀκραιφνοῦς φιλοπάτριδος ζήλου ὠθούμενος ἔδωκε τοῖς λογίοις, πρὸς τοσούτοις ἄλλοις, καὶ τούτου παράδειγμα, διὰ τῶν ἐκδοθέντων ἀτάκτων αὐτοῦ. Εἴθε μιμῆσαι τοῦτο τὸ φιλόπατρι παράδειγμα πολλοὶ ἄλλοι τῶν ἀναψάντων τὴν δᾷδα αὐτῶν ἐκ τῆς ἱερᾶς ἑστίας τῶν ἠπιοδώρων Ἑλικωνιάδων· οἵτινες κρείττονές μου ὄντες, παρέξουσι βεβαίως διὰ τῶν πονημάτων αὐτῶν πολὺ πλειοτέραν ὠφέλειαν εἰς τὸ γένος ἡμῶν.

Σημ. τοῦ μεταφρ. Σ. Μ. Σ.

Περὶ παραπρεσβείας.

Παραπρεσβεία σημαίνει ἄπιστον διαγωγὴν, ἀμέλειαν τοῦ καθήκοντος, ἢ παρὰ τὰ διατεταγμένα ἐνέργειαν τοῦ ἀποστελλομένου που πρεσβευτοῦ, δι' ἃ ὤφειλεν ἐπανερχόμενος νὰ δίδῃ λόγον, καὶ ὑπέκειτο εἰς καταδίωξιν. Οἱ πρέσβεις ἐχειροτονοῦντο ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκκλησιάζοντός· καὶ ἤτοι ἐδίδοντο αὐτοῖς ὁδηγίαι, ἢ οὐ· ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει ἐλέγοντο πρέσβεις αὐτοκράτορες ἢ καὶ ἁπλῶς αὐτοκράτορες· (Θουκ. ε. 45. Αἰσχ. κ. Κτησιφ. 62. ἔκδ. Στεφ.). Τὸ παρὰ τὸ ψήφισμα πρεσβεύειν ἐθεωρεῖτο ὡς ἔγκλημα μέγα, καὶ ὁ πρεσβευτὴς οἴκαδε ἐπανιὼν ἐκαλεῖτο ἀμέσως νὰ δώσῃ λόγον τῶν ἑαυτοῦ πράξεων, (ἀπαγγέλλειν τὴν πρεσβείαν), πρῶτον ἐνώπιον τῆς βουλῆς τῶν πεντακοσίων, καὶ ἔπειτα εἰς τὸν δῆμον ἐκκλησιάζοντα (Αἰσχ. περὶ παραπρεσβ. 30. Ἀριστοφ. Ἀχαρ. 51). Ἐπειδὴ δὲ ἦν ὑπεύθυνος ἡ ἀρχὴ αὕτη, ἦσαν ἔτι ὑπόχρεοι οἱ πρέσβεις νὰ δίδωσιν εὐθύνας περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐξετέλεσαν τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν καὶ ἐνώπιον τῶν λεγομένων λογιστῶν, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς εὐθύνων, καὶ λογισμὸν τῶν χρημάτων, ἐὰν διεχειρίζοντο τοιαῦτα. Καὶ οἱ λογισταὶ αὐτοὶ εἶχον ἐξουσίαν νὰ καλῶσι παραυτίκα τοὺς πρέσβεις εἰς τὸ λογιστήριον αὐτῶν, νὰ ἀνακρίνωσιν αὐτοὺς καὶ παραπέμπωσιν αὐτοὺς τοῖς συνηγόροις πρὸς καταδίωξιν. Φαίνεται ὅτι ἐγίνετο τοῦτο ἰδίως ὅτε κατεχρῶντο τῶν εἰς τὴν διαχείρισιν αὐτῶν πεπιστευμένων χρημάτων. Κατήγοροι τῶν γενικωτέρων καὶ σπουδαιοτέρων παραβάσεων τῶν πρέσβεων ἀνεφαίνοντο ἰδιῶται, οἵτινες κατεμήνυον αὐτοὺς εἰς τοὺς λογιστὰς, γνωστοποιοῦντας διὰ τοῦ κήρυκος αὐτῶν δημοσίᾳ ὅτι δίδει εὐθύνας ὁ δεῖνα πρεσβευτής, καὶ ὁ βουλόμενος δύναται νὰ προσέλθῃ ἵνα κατηγορήσῃ αὐτὸν, ἐὰν νομίζῃ ὅτι δὲν διεξήγαγε πιστῶς καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς πόλεως τὴν διαπιστευθεῖσαν αὐτῷ ἀποστολήν. Ὁ προσερχόμενος κατήγορος ἐδίδε τὴν κατὰ τοῦ παραπρεσβεύσαντος γραφὴν, καὶ διεξήγετο μετὰ ταῦτα ἡ δίκη ὡς σύνηθες, ἐπιμελείᾳ τῶν λογιστῶν. Οἱ ἐτησίως αἱρούμενοι εἰς ὑπεύθυνόν τινα ἀρχὴν ὤφειλον νὰ δίδωσι λόγον ἐν τέλει τοῦ ἔτους, ἐντὸς μηνὸς ἀφ' οὗ ἔπαυον. Τοῖς πρεσβευταῖς δὲ δὲν ὑπῆρχεν ὡρισμένος ὁ χρόνος τῆς λογοδοσίας. Ὁ Αἰσχίνης ἀνέβαλεν ἐπὶ τρία ἔτη τὸ εὐθύνας διδόναι τῆς πρὸς Φίλιππον πρεσβείας αὐτοῦ (Δημοσθ. περὶ παρ. 374). Τοῦτο δὲ δὲν ἀποδεικνύει ὅτι ὁ πρεσβευτὴς ἠδύνατο ν' ἀναβάλῃ κατ' ἀρέσκειαν τὴν λογοδοσίαν αὐτοῦ, διότι ἐκτὸς τῆς ἐξουσίας τῶν λογιστῶν, ἠδύνατο ὁ βουλόμενος τῶν πολιτῶν νὰ προκαλέσῃ ψήφισμα τοῦ δήμου, ἵνα προσέλθῃ καὶ δώσῃ λόγον παραυτίκα ὁ ὑπεύθυνος πρεσβευτής.

Ἡ περὶ παραπρεσβείας γραφὴ ἦν ἀγὼν τιμητὸς (α)· ὁ πρεσβευτὴς ἠδύνατο, ἐὰν ἀπεδεικνύετο ἔνοχος προδοσίας καὶ ἄλλων βαρέων ἐγκλημάτων, νὰ καταδικασθῇ εἰς βαρυτάτας ποινάς. Ὁ Αἰσχίνης (περὶ παραπρ. 28, 52) ὑπενθυμίζει τοῖς δικασταῖς τὸν μέγαν κίνδυνον ὃν διατρέχει, καὶ ὅμως παρίσταται ἐνώπιον αὐτῶν ἀφόβως, οὐ συνειδὼς ἑαυτῷ ἀδικήσαντι. Ἐκτὸς τῆς γραφῆς ἠδύνατο ὁ πρεσβευτὴς νὰ κατηγορηθῇ καὶ δι' εἰσαγγελίας, καὶ συνεπείᾳ ταύτης νὰ φυλακισθῇ ἢ νὰ δώσῃ ἐγγύησιν ὅτι ἤθελε προσέλθῃ ἐγκαίρως. Τὸν τρόπον τοῦτον μετεχειρίσθη ὁ Ὑπερίδης κατὰ τοῦ Φιλοκράτους, ὅστις ἀπέφυγε τὴν δίκην δι' ἑκουσίας φυγῆς. (Αἰσχ. κ. Κτησιφ. 65).

(α) Ἀγῶνες ἀτίμητοι καὶ τιμητοί·— Οἱ παρὰ τοῖς ἐν Ἀθήναις δικαστηρίοις δίκαι ἢ ἀγῶνες διαιροῦτο εἰς δύω τάξεις, τουτέστιν εἰς ἀγῶνας ἀτιμήτους καὶ ἀγῶνας τιμητούς. Εἰς μὲν τοὺς πρώτους ἡ ζημία ἢ ἄλλη ποινὴ ὡρίζετο παρὰ τῶν νόμων, εἰς τοὺς δευτέρους παρὰ τῶν δικαστῶν σιωπώντων τῶν νόμων. Ἀφοῦ οἱ δικασταὶ ἀπεφάτιζον ὑπὲρ τοῦ ἐναγόντος ὥριζον ἔπειτα, ἂν ὁ ἀγὼν ἦν τιμητὸς, τὸ εἶδος τῆς ποινῆς ἢ τὸ ποσὸν τῆς ζημίας (προστίμου) καταγινωσκομένης τοῦ ἐναγομένου (παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι. Ἀπολ. Σωκρ. 25. Δημοσθ. Μιδ. σ. 523)· ὁ ἐνάγων ὥριζε συνήθως εἰς τὸν λόγον αὐτοῦ τὴν ἐπιβλητέαν εἰς τὸν ἐναγόμενον ποινὴν (τιμᾶσθαι), καὶ ὁ ἐναγόμενος ἠδύνατο νὰ κάμῃ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ ἐνάγοντος (ἀντιτιμᾶσθαι, ἢ ὑποτιμᾶσθαι), καὶ νὰ συζητήσῃ ἐνώπιον τῶν δικαστῶν διὰ τί ἔπρεπε νὰ μεταβληθῇ ἢ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ παρὰ τοῦ ἐνάγοντος προτεινομένη τιμωρία. (Πλατ. Ἀπολ. Σωκρ. 26). Εἴς τινας δίκας ὡριζομένας παρὰ τῶν νόμων ἠδύνατο ὁ βουλόμενος τῶν δικαστῶν νὰ προτείνῃ πρόσθετον τιμωρίαν (προστίμημα), ἧς τὸ μέγεθος ὡρίζετο ὡσαύτως παρὰ τῶν νόμων. π. χ. εἰς δίκας τινὰς κλοπῆς τὸ λεγόμενον τοῦτο προστίμημα ἦν πέντε ἡμερονυκτίων δεσμὰ (ὁ Δημοσθ. Τιμοκρ. 733 ἀναφέρει τὸν νόμον. — Δεδέσθαι δ' ἐν τῇ ποδοκάκῃ τὸν πόδα, πενθ' ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας, ἐὰν προστιμήσῃ ἡ Ἡλιαία, προστιμᾶσθαι δὲ τὸν βουλόμενον, ὅταν περὶ τοῦ τιμήματος ᾖ)· περὶ τούτου ἄλλοτε κατ' ἔκτασιν.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τῇ 2 ἱσταμένου ἐτελέσθη μετ' ἀπεριγράπτου ἐνθουσιασμοῦ ἡ ἐπέτειος πανήγυρις τῆς εἰς Ἑλλάδα ἐλεύσεως τῆς Μεγαλειοτάτης Βασιλίσσης ἡμῶν Ἀμαλίας. Ὁ Ἕλλην λαὸς ἔχει πλείστας ὅσας ἀφορμὰς ἵνα αἰσθάνηται εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας αὐτοῦ πάντοτε, καὶ ἐπιδεικνύῃ ἐν πάσῃ περιστάσει, τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ πρὸς τὴν τοσούτων ἀγαθῶν εἰς τὸ γένος ἡμῶν πάροχον Βασίλισσαν Ἀμαλίαν. Αἱ κατὰ τὴν ὥραν τῆς τελετῆς ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας Εἰρήνης, καὶ μετὰ ταῦτα ἐνώπιον τῶν ἀνακτόρων κατὰ τὴν παραλλαγὴν τοῦ στρατοῦ, ζητωκραυγαὶ τοῦ λαοῦ ἦσαν ἄπειροι, ζωηραὶ, ἐνθουσιώδεις καὶ ὅντως ἄξιαι τῆς τῶν Ἑλλήνων Ἀνάσσης, τῆς ζώσης ταύτης ἀγαθωσύνης, συνέσεως καὶ ἀρετῆς, δι' ὧν περικοσμεῖ τὸν θρόνον καὶ εὐδαίμονα καθιστᾷ τὸν Ἕλληνα, δικαίως ἐπὶ τῇ Αὐτῆς Μεγαλειότητι ἐγκαυχώμενον. Αἱ Α. Α. Μ. Μ. ἦσαν λίαν περιχαρεῖς, ἀμείβουσαι τὰ εὐφημίας τοῦ περιεστῶτος κατὰ τὴν διάβασιν Αὐτῶν διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τὴν ἔξοδον Αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἐξώστου τῶν ἀνακτόρων, διὰ χαιρετισμοῦ μετὰ μειδιάματος στοργῆς πατρικῆς ἐχομένου. Εἴπομεν καὶ ἐπαναλέγομεν ὅτι βασιλεῖς τοιοῦτοι εἰσὶν ἄντικρυς εὐλογία τοῦ Οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς λαοὺς οἷς ὑπὸ τοῦ Οὐρανίου πατρὸς ἐφίστανται.

— Διὰ τῆς δραστηριότητος τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν συνελήφθησαν πολλοὶ τῶν δραπετευσάντων ἐκ τῶν εἱρκτῶν τῆς Χαλκίδος καὶ ἐβλήθησαν αὖθις εἰς τὸ δεσμωτήριον.

— Δ' Υ. Β. Δ. ἀπεδείχθησαν νομάρχαι, Εὐβοίας μὲν ὁ Κ. Δ. Κριεζῆς, Φθιώτιδος δὲ ὁ Γερουσιαστὴς Κ. Ἀδὰμ Δούκας, καὶ Ἀκαρνανίας ὁ Κ. Α. Ζυγομαλᾶς· γενικὸς δὲ πρόξενος εἰς Ἰωάννινα ὁ Κ. Κ. Δούκας.

— *Ἠπειρωτικά.* Ἐκ τοῦ στενῶς πολιορκουμένου ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν φρουρίου τῆς Ἄρτης λειποτακτοῦντες Τοῦρκοι αὐτομολοῦσι εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στρατόπεδον· τῇ 1 Φεβρ. παρεδόθησαν 50 εἰς τὸν Καραϊσκάκην.— Ὁ Θεόδωρος Γρίβας προσκληθεὶς ὑπὸ τῶν Ἠπειρωτῶν μετέβη πρὸς αὐτοὺς μετὰ 1500 πρὸς κατάληψιν τῆς Πρεβέζης, 800—1000 Σουλιῶται καὶ 500 ἄλλοι μετέβησαν ὁμοθυμαδὸν ὑπὸ διαφόρους γνωστοὺς στρατηγοὺς εἰς Ἤπειρον πρὸς βοήθειαν τῶν οἰκείων, οἱ μὲν εἰς Λάκκαν Σουλίου, οἱ δὲ εἰς Ἰωάννινα διευθυνόμενοι.— Ὅλη ἡ Ἤπειρος εὑρίσκεται εἰς πλήρη ἐπανάστασιν, πᾶσαι αἱ ὀχυραὶ θέσεις κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν ἐπαναστατῶν καὶ μέχρι τῆς Θεσσαλίας χωρησάντων. — Ὁ Ἀμπὰζ Λαλιώτης Δερβέναγας Θεσσαλίας πειραθεὶς νὰ διαβῇ διὰ τῆς Ἑλληνικῆς χώρας, μὴ δυνάμενος ἄλλοθεν, πρὸς βοήθειαν τῶν ἐν τῷ φρουρίῳ τῆς Ἄρτης, ἀπεκρούσθη ἀποβαλὼν πλείστους τῶν σὺν αὐτῷ.

Τὸ ἐν Ἄρτῃ, στρατόπεδον σύγκειται ἤδη ἐκ 4,000 μαχητῶν Ἑλλήνων.

Ἐν Παρισσίοις ἐθεωρεῖτο βεβαία, ἡ ἀποστολὴ συμμαχικοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Ἀνατολὴν, συγκειμένου ἐξ 25 χιλ. Γάλλων καὶ 15 χιλ. Ἄγγλων, πρὸς φυλακὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ παντὸς ἐπικειμένου αὐτῇ κινδύνου. Καὶ ἐν τούτοις εἰσὶν οἱ πιστεύοντες ὅτι θέλουσιν εἰρηνικῶς συμβιβασθῇ τὰ πράγματα.

Ἀφ' ἧς ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁ Κ. Βλάχος καὶ ὁ Κ. Χρυσοβέργης τὴν τῶν δημοτικῶν Σχολείων, ἡ προεκπαίδευσις προχωρεῖ γιγαντιαίοις βήμασιν, ἀφ' οὗ ἕκαστος ἐτοποθετήθη εἰς τὴν κατάλληλον θέσίν του, ἀφ' οὗ προεβιβάσθησαν πολλοὶ ἀναλόγως τῆς ἱκανότητος καὶ πολυχρονίου ὑπηρεσίας των, ἀφ' οὗ τέλος διευκολύνθη ἀρκετὰ ἡ πληρωμὴ τῶν διδασκαλικῶν μισθῶν, πάντες ἀμιλλῶνται διὰ νὰ δικαιώσωσι τὰς πολυειδεῖς ταύτας εὐεργεσίας διὰ τῆς αὐστηρᾶς ἐπιμελείας των, καὶ πολλοὶ δημοδιδάσκαλοι ἀρχαῖοι καὶ ἱκανοὶ ἀπομακρυνθέντες ἄλλοτε ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἕνεκα πολλῶν περιπετειῶν ἐπανῆλθον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν· δικαίως οἱ ἀνωτέρω Κύριοι ἀπολαύσωσι εὐλογίας τῶν δημοδιδασκάλων, καὶ τῆς πολυπληθεστάτης νεολαίας, ὑπὲρ ἧς τοσαῦτα καλὰ διέπραξαν. Εἴθε καὶ πολλοὶ λειτουργοὶ τοῦ φιλομούσου Βασιλέως μας νὰ μιμηθῶσι τὰς ἀγαθοεργίας τῶν Κ. Κ. ὑπουργῶν τῆς παιδείας καὶ τοῦ διευθυντοῦ τῶν δημοτικῶν Σχολείων πρὸς βελτίωσιν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ὑπηρεσίας ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται ἡ εὐδαιμονία τοῦ ἔθνους μας. Ἐκ τῆς Βελτιώσεως.

ΤΥΠΟΙΣ Δ. ΑΘ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ.

Ὁδὸς Ἀδριανοῦ, ἀριθ. 302 πλησίον τῆς οἰκίας τοῦ Κ. Φίνλαυ.